

VI: Slutsatser

Analysen av första kapitlet lyfte fram en rad av klasskampens egenskaper, både generella och sådana som är specifika för olika arbetsdelningar.

Den grundläggande klassrelationen – arbete/kapital – är en relation som baseras på arbete i form av varor. Kapitalet framträder som ett instrument för social kontroll, eftersom kapitalisterna kontrollerar produktionsmedlen och tvingar arbetarklassen att arbeta för dem. Detta sker dock inte utan motstånd. Arbetarklassen tar egna initiativ och det pågår en oavbruten maktkamp – klasskampen om arbete. Kampens karaktär varierar – ibland handlar det om mängden arbete, ibland om till vilket pris. Det handlar dock alltid om arbete, alltid om varuformen.

Analysen av bruksvärde och bytesvärde visade på några egenskaper hos varan arbetskraft, och relaterade den också till andra viktiga varor som mat och energi. Eftersom dessa varor spelar

en central roll i klasskampen, är det viktigt med en granskning utifrån perspektivet av två motsatta klasser. Det hjälper oss att klargöra varornas roll, och visar att kampen handlar om både materiell rikedom och bytesvärde. Detta klarnar ytterligare under diskussionen om värde och dess ultimata uttryck i form av pengar. Pengar fungerar som kapital gentemot arbetarklassen (det vill säga som kontroll över arbete) och kampen handlar därför, så länge den rör sig inom kapitalet, ofta om just pengar.

Analysen av värde visade också att klasskampen inte är enhetlig utan mångfacetterad. Diskussionen om abstrakt arbete tydliggjorde den centrala roll uppdelningen av arbetarklassen spelar, och visade på den centrala betydelsen av kampen för en nysammansättning av klassen. Vi kan nu se att denna uppdelning inte är horisontell utan vertikal, det vill säga en hierarkisk uppdelning. Diskussionen om pengar visar att det alltid existerar löneskillnader, antingen mellan avlönade och oavlönad arbetare, eller också mellan avlönade arbetare. Detta innebär att arbetarklassen med nödvändighet måste ta tag i dessa frågor direkt i sina egna organisationer. Att frågorna överhuvudtaget satts på dagordningen beror till stor del på Wages for Houseworks kamp för lön och mot hierarkier. Kravet på lön är ett sätt att övervinna uppdelningen mellan betalt och obetalt arbete.

Utläggningen av värdeformen visade hur kapitalisterna låter vissa delar av arbetarklassen förmedla kapitalrelationen till andra delar. Detta är en funktion och en innebörd av de hierarkier som resulterar av uppdelningen av arbetarklassen. Lönearbetare används till att förmedla relationen mellan kapitalister och oavlönade arbetare, höginkomsttagare förmedlar relationen mellan kapitalister och låginkomsttagare. Eller omvänt: kapitalisterna använder oavlönade arbetare för att disciplinera avlönade och lågavlönade används för att disciplinera höginkomsttagare. Diskussionen om värdets mått, samhälleligt nödvändig arbetstid, visar hur kapitalet försöker utöka den sociala kontrollen genom att låta kapitalrelationen genomsyra hela

samhället, och inte bara fabriksgolvet, för att därmed skapa en social fabrik som omfattar både det avlönade och oavlönade arbetet. Kravet på lön är följaktligen ett erkännande av denna situation och syftar till att skapa en bas – mer rikedom – för en autonom kamp mot denna fabrik. Kampen inom den sociala fabriken inkluderar också – precis som kampen i fabriken – en kamp om arbetstidens längd.

Utifrån dessa observationer kunde vi på så vis dra slutsatser om vilka strategier vi ska använda i våra angrepp mot kapitalet. Kapitalet är social kontroll genom arbete och begränsad tillgång till rikedom. Därför måste kampen handla om mindre arbete och mer rikedom. Så ser också kampen ut på många håll, och genom att bryta produktivitetsoverenskommelser attackeras basen för den kapitalistiska kontrollen. Detta är inte bara en kvantitativ eller ekonomisk kamp: genom att omkullkasta relationen mellan arbete och inkomst ifrågasätter vi kapitalismen som sådan. Denna kamp kan föras på många områden. Endast arbetarklassens nuvarande nivå av organisering och makt begränsar möjligheten att omedelbart avskaffa merparten arbete, uppnå obegränsad tillgång till rikedom, samt kanalisera den ökande produktiviteten till ett verkställande av en noll timmars arbetsdag – *nollarbete*. Kampens intensitet dikteras av maktförhållandena. När arbetare kan organisera sig effektivt nog att direkt tillägna sig rikedom kommer så också att ske. Samtidigt kämpar de för att uppnå den eftersträlvade rikedom – arbetsförhållanden, fritidsaktiviteter samt bruksvärden. I den meningen är kampen både kvalitativ och kvantitativ.

Eftersom arbetarklassen är uppdelad, reflekterar kampen för mindre arbete och mer rikedom naturligt nog denna uppdelning. Kampen skiljer sig åt till både form och målsättningar, beroende av vilket segment av arbetarklassen som är involverat. Självklart är ett övergripande mål att ena segmenten för att tillskansa sig en bättre maktposition. Men enhet kan endast uppnås genom politisk samverkan mellan olika kamper, inte

genom att infoga en kamp i en annan. Vi har också sett att hierarkiskt uppdelade segment inte besitter samma styrkeposition gentemot kapitalet. De mindre privilegierade grupperna har därför ofta organiserat sig autonomt, för att förhindra att deras svagare ställning reproduceras i en större organisation. Varje grupp organiserar sig med tyngdpunkt på sina egna behov och formar allianser med andra grupper på basis av ömsesidig vinning. När alla kämpar för mindre arbete och mer rikedom förhindrar de svagare gruppernas autonoma organisering att deras intressen offras till fördel för de starkare gruppernas. Eftersom de svagare gruppernas fokus är riktat direkt mot kapitalet, finns det samtidigt en möjlighet att alla grupper kan enas kring gemensamma mål.

Ett annat resultat av att arbetarklassen är uppdelad i avlönade och oavlönade arbetare – fabriksarbetare och arbetare inom samhället – är att den autonoma organiseringen existerar både inom och mellan olika delar av den sociala fabriken. Koordinationen mellan dessa innebär en sammanslagning av kampområden. Klasskampen kan då variera geografiskt men ändå enas kring vissa frågor. Exempel på detta är kampen i Appalachianområdet om kolgruvefrågor och italienska industriarbetares kamp beträffande samhällsfrågor som kollektivtrafik. På detta sätt utvidgas arbetarklassens makt till den sociala fabriken nivå, varvid uppdelningen mellan fabrik och "samhälle" bryts.